
Vergaderjaar 2008–2009 B

31 778**Subsidiariteitstoets van het voorstel voor een richtlijn tot herschikking van richtlijn 2002/91/EG betreffende de energieprestaties van gebouwen (COM(2008)780)****Nr. 2****BRIEF VAN DE TIJDELIJKE GEMENGDE COMMISSIE
SUBSIDIARITEITSTOETS**

Aan:

De voorzitter en leden van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu/Wonen, Wijken en Integratie van de Eerste Kamer

De voorzitter en leden van de vaste commissie voor Wonen, Wijken en Integratie van de Tweede Kamer

Den Haag, 26 november 2008

Zoals u bekend toetst de Tijdelijke Gemengde Commissie Subsidiariteitstoets samen met de betrokken vakcommissies voorstellen van de Europese Commissie aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit.

Onlangs heeft de Europese Commissie bovengenoemd voorstel¹ gepubliceerd. Dit voorstel is geselecteerd voor de parlementaire subsidiariteitstoets (zie Kamerstuk 22 112, BF en nr. 621). In dat kader vraagt de TGCS uw commissie om een gemotiveerd advies.

De TGCS verzoekt uw commissie om haar vóór 17 december 2008 12:00 uur een gemotiveerd advies te zenden over de vragen of voor onderhavig beschikkingsvoorstel voldoende rechtsgrondslag in het EG-Verdrag bestaat en of met het voorstel is voldaan aan de vereisten van subsidiariteit en proportionaliteit (artikel 5 EG-Verdrag).

Voorzitter van de tijdelijke gemengde commissie subsidiariteitstoets,
Jan Jacob van Dijk

¹ Zie ook dossier E080134 op www.europapoort.nl

Toetsing aan de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit van het voorstel voor een richtlijn tot herschikking van richtlijn 2002/91/EG betreffende de energieprestaties van gebouwen

Adviesaanvraag

In het kader van de parlementaire subsidiariteitstoets verzoekt de Tijdelijke Gemengde Commissie Subsidiariteitstoets de commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer/Wonen, Werken en Integratie van de Eerste Kamer en de commissie voor Wonen, Werken en Integratie van de Tweede Kamer haar uiterlijk 17 december 2008 12:00 uur een gemotiveerd advies te zenden over de vragen of voor onderhavig richtlijnvoorstel voldoende rechtsgrondslag in het EG-Verdrag bestaat en of met het voorstel is voldaan aan de vereisten van subsidiariteit en proportionaliteit (artikel 5 EG-Verdrag).

Behandeltraject op Europees niveau

De codecisieprocedure is van toepassing. Dat betekent dat voor besluitvorming in de Raad een gekwalificeerde meerderheid van stemmen nodig is en dat instemming is vereist van het Europees Parlement. Het voorstel wordt, als onderdeel van het deze maand door de Commissie ingediende Energiepakket, op 2 december in de Energieraad gepresenteerd. Mogelijk bespreekt de Energieraad van 19 februari het voorstel.

Samenvatting voorstel

Ongeveer 40% van de energie in de Europese Unie wordt gebruikt in gebouwen. De Europese Commissie heeft op 13 november 2008 een voorstel gedaan voor een duidelijkere en specifiekere richtlijn Energieprestaties van gebouwen. Dit voorstel herschikt de oorspronkelijke richtlijn 2002/91/EG, die is ingegaan in 2006. Deze heeft onder meer het energielabel voor huizen geïntroduceerd.

De richtlijn is onderdeel van een omvangrijk energiepakket dat de Europese Commissie in november 2008 uitbracht. Met de herziening wordt de richtlijn meer in de context geplaatst van het klimaatbeleid en energiezekerheid. Het doel van de herziening is te komen tot betere afspraken; daarnaast is het doel de verschillen in de implementatie van de richtlijn tussen de lidstaten verminderen.

Evenals in de richtlijn uit 2002 moeten lidstaten minimumvereisten voor de energieprestatie van gebouwen¹ opstellen en een methode toepassen om het energieverbruik te meten. Nieuw is dat de energievereisten ook gelden voor nieuwbouw en renovaties van gebouwen kleiner dan 1000m². Alle gebouwen vallen onder de richtlijn, behalve monumenten, kerken en schuren etc. De groepen gebouwen waar een uitzondering voor geldt blijven gelijk ten opzichte van de oorspronkelijke richtlijn uit 2002 en zijn ook gelijk aan de categorieën die Nederland hanteert.

Energielabel

Het energielabel wordt gehandhaafd en de toepassing ervan verbreed. Elke koper of huurder moet informatie krijgen over de energieprestatie van het gebouw. Dit moet prominent in de advertenties staan. Op het label moeten ook aanbevelingen staan voor verbetering van energie-efficiëntie. Eventueel mag het gebaseerd zijn op een vergelijkbaar huis, mits de onafhankelijke uitgever van het certificaat de vergelijkbaarheid kan aantonen. Het certificaat is maximaal 10 jaar geldig. Een overheids-

¹ Definitie energieprestatie van gebouwen: de berekende of gemeten hoeveelheid energie die nodig is voor de vraag, inclusief verwarming, koeling, watergebruik, verlichting en ventilatie, gerelateerd aan het type gebruik van het gebouw.

gebouw van meer dan 250m² moet op een voor het publiek zichtbare plek een energiecertificaat hebben hangen. Dat was al het geval in de vorige richtlijn, maar wordt nu bekrachtigd.

Inspecties

Lidstaten moeten reguliere inspecties verplichten van (water)verwarmings- en koelsystemen. Inspecteurs moeten onafhankelijk zijn. Verschillende frequenties voor controles bij andere typen systemen zijn mogelijk. In het rapport van de inspectie moet een vergelijking komen tussen het huidige energieverbruik en het best mogelijke systeem voor het betreffende gebouw. Energiecertificaten en inspectierapporten moeten geregistreerd worden.

Bij nieuwbouw moet er voor de bouw gedacht worden aan: gebruik of opwekking van hernieuwbare energie, stadsverwarming, warmtepompen. Dit moet in de aanvraag voor een bouwvergunning worden geschreven.

Klimaatneutraal

Lidstaten moeten een nationaal actieplan opstellen ter bevordering van laag of geen energieverbruikende gebouwen. In het actieplan moet ook een streefpercentage van dit soort gebouwen staan voor 2020, met een tussendoel in 2015. Er moet een extra ambitieus streefgetal komen voor overheidsgebouwen, om het goede voorbeeld te geven. Dit plan mag ingevoegd worden in het energie efficiëntie actie plan dat al volgens de richtlijn 2006/32/EG inzake Energie Efficiëntie opgesteld moet worden door de lidstaten. Het eerste nationale actieplan wordt in 2013 verwacht.

Informatie, boetes, methode

Lidstaten moeten een systeem van boetes ontwikkelen voor overtreders en dit aan de Europese Commissie voorleggen vóór 31 december 2010. Daarnaast worden lidstaten verplicht om huurders en kopers te informeren over de energiecertificaten en inspecties. Hiervoor moet een communicatieplan worden opgesteld. De Europese Commissie ontwerpt uiterlijk in december 2010 een methodologie om het kostenoptimale niveau te berekenen en om gezamenlijke principes te ontwerpen voor laag of geen energieverbruikende en CO₂ uitstotende gebouwen. Lidstaten gebruiken deze methode om hun minimumvereisten te toetsen en eventueel bij te stellen.

Rechtsgrondslag

De Commissie baseert het voorstel op artikel 175, lid 1, van het EG-Verdrag. Op grond van dit artikel kunnen maatregelen worden vastgesteld die zien op het realiseren van de doelstellingen van het milieubeleid van de Europese Gemeenschap.

Argumenten Europese Commissie ter zake van subsidiariteit

Het subsidiariteitsbeginsel is van toepassing voor zover het voorstel geen gebieden bestrijkt die onder de exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap vallen. Er is aan het subsidiariteitsvereiste voldaan wanneer lidstaten afzonderlijk niet in staat zijn de benodigde maatregelen te treffen én de Gemeenschap hiertoe beter in staat moet worden geacht.

De Europese Commissie stelt op grond van de volgende argumenten dat is voldaan aan het subsidiariteitsvereiste:

- De richtlijn die nu herzien wordt, heeft – samen met andere richtlijnen

- op het gebied van energie-efficiëntie (bijvoorbeeld de richtlijnen Energie Etikettering 92/75/EG Energie Efficiëntie 2006/32/EG en Eco-design 2005/32/EG) – een bewezen Europese meerwaarde;
- De bouwsector is een Europabreed opererende sector, zowel qua productie van materialen als de bouw zelf;
 - Lidstaten kunnen de energieprestaties van gebouwen niet ieder voor zich verbeteren, vanwege de complexiteit van de bouwsector en de woningmarkt en het daarmee samenhangende marktfalen.
 - De Europese afspraken voor CO₂-reductie in het klimaat- en energie-beleid kunnen alleen gehaald kunnen worden, wanneer de bebouwde omgeving haar steentje bijdraagt.

De Europese Commissie voert de volgende argumenten aan met betrekking tot de proportionaliteit:

- De richtlijn, die nu herzien wordt, is in de lidstaten ingevoerd en heeft een bewezen Europese meerwaarde en adequate toepassing.
- Administratieve lasten worden gereduceerd voor bedrijven die Europabreed opereren en burgers die in het buitenland vastgoed kopen of huren.
- De voorgestelde maatregelen gaan niet verder dan noodzakelijk om de beoogde doelstellingen te bereiken; lidstaten mogen zelf de minimum-normen bepalen, stellen zelf certificeerders en controleurs aan en formuleren zelf streefcijfers voor klimaatneutrale gebouwen.

Standpunt Nederlandse regering

Er is nog geen BNC-fiche beschikbaar. In de Kabinetsappreciatie van het Wetgevings- en Werkprogramma 2008 (zie Kamerstuk 22 112, nr. 600) geeft de regering aan voorstander te zijn van een actualisering en specificatie van richtlijn 2002/91/EG betreffende de energieprestaties van gebouwen. De regering ziet uit naar de wijzigingsvoorstellen. De regering meldt dat het de Nederlandse ervaringen met de uitvoering van richtlijn 2002/91/EG gedeeld heeft met de Europese Commissie. Subsidiariteit en definities zijn een belangrijk aandachtspunt bij wijziging van de richtlijn: de manier waarop de lidstaten momenteel uitvoering geven aan de richtlijn moet in het oog gehouden worden.

De regering staat welwillend ten opzichte van de toevoeging van financiële aspecten. Het voorkomen van een toename van de administratieve lasten is daarbij een aandachtspunt.